

TOIMINNALLINEN TASA-ARVO- JA YHDENVERTAISUUSOHJELMA

2025–2029

Sisällys

1	Toiminnallinen tasa-arvo ja yhdenvertaisuus	3
2	Turvallisemman tilan periaatteet	4
3	Ohjaavat sopimukset ja lait	5
3.1	Eurooppalainen tasa-arvon peruskirja.....	5
3.2	YK:n vammaissopimus.....	5
3.3	Kuntia ohjaava lainsäädäntö	6
3.3.1	Suomen perustuslaki	6
3.3.2	Kuntalaki	6
3.3.3	Hallintolaki.....	7
3.3.4	Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta	7
3.3.5	Yhdenvertaisuuslaki	7
3.3.6	Muut lait ja säädökset	8
4	Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyö Kotkassa.....	8
4.1	Kotkan kaupunkistrategia 2030.....	9
4.2	Kotkan kaupungin Hyvinvointisuunnitelma 2021-2025.....	9
4.3	Kotkan kaupungin osallisuusohjelman 2021-2025	10
4.4	Kotkan kaupungin vammaispoliittinen ohjelma	10
4.5	Unicefin Lapsiystävällinen kunta -toimintasuunnitelma	11
4.6	Kulttuuriohjelma	11
4.7	Kotkan kansallisen kaupunkipuiston hoito- ja käyttösuunnitelma.....	11
5	Nykytila ja tulevaisuuden tavoitteet	11
5.1	Nykytilan kartoitus	13
6	Toimialakohtaiset tavoitteet ja toimintasuunnitelmat	14
6.1	Kaupunkikehitys ja viestintä	14
6.2	Nuorisopalvelut	14
6.3	Kulttuuri- ja tapahtumapalvelut.....	15
6.4	Hyvinvoinnin ja työllisyyden vastuualue	16

6.5	Varhaiskasvatuksen vastuualue.....	16
6.6	Tekniset palvelut	17
6.7	Liikuntapalveluiden yksikkö.....	17
6.8	Opetustoimi.....	18
6.9	Kaupunkisuunnittelun vastuualue, kaavoitus	19
6.10	Hallintoyksikkö	19
6.11	Ympäristöpalveluiden yksikkö	20
LÄHTEET		21
LIITE: Tulostettava huoneentaulu - Turvallisemman tilan periaatteet		

1 TOIMINNALLINEN TASA-ARVO JA YHDENVERTAISUUS

Tämä Kotkan kaupungin Toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusohjelma keskittyy kunnan asukkailleen tuottamien palveluiden tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusnäkökulmaan. Ohjelma kuvaa eri toimialoilla tehtävää työtä tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden näkökulmasta ja nostaa esiin tulevien vuosien kehityskohteet, toimenpiteet, vastuutahot ja toimenpiteiden toteutumisen ja kehittymisen seurannan.

Tasa-arvolla tarkoitetaan tässä ohjelmassa **sukupuolten välistä tasa-arvoista kohtelua ja vapautta ilmaista sukupuoltaan**. Yhdenvertaisuus on laajempi käsite, joka kattaa sisäänsä kaiken syrjimättömyyden ja sen, ettei kukaan joudu toista huonompaan asemaan ominaisuuksiensa vuoksi. Yhdenvertaisuuteen liittyy vahvasti myös esteettömyyden ja saavutettavuuden näkökulmat, eri ikäryhmien huomioiminen ja palveluiden monikanavaisuus sekä maantieteellinen huomiointi. **Kukaan kuntalainen ei saa joutua toista huonompaan asemaan sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella.**

Kunnan tehtävänä on edistää kuntalaistensa hyvinvointia sekä kestävästä kehitystä. Ihmisoikeuksien toteutuminen, kuntalaisten yhdenvertaisuus sekä sukupuolten välinen tasa-arvo lisäävät kuntalaisten hyvinvointia. Turvallinen ja toimiva arki, tasa-arvoinen päätöksenteko sekä toimivat palvelut ovat perustana kuntalaisten yhdenvertaisuudelle ja tasa-arvolle. (Kuntaliitto 2022.)

Eurooppalaisesta tasa-arvon peruskirjasta kunta saa tukea tasa-arvolainsäädännön toteuttamisessa. Kunta vapaaehtoisesti sitouttaa itsensä viemään olemassa olevat kansainväliset sitoumukset sekä lainsäädännön käytäntöön alueellaan. Kotkan kaupunki on allekirjoittanut Eurooppalaisen tasa-arvon peruskirjan vuonna 2019.

2 TURVALLISEMMAN TILAN PERIAATTEET

Sitoutumalla turvallisemman tilan periaatteisiin, kunta voi kaikessa omassa toiminnassaan edistää aitoa yhdenvertaisuutta. Turvallisemman tilan periaatteilla ja toimintatavoilla luodaan tilaa, jossa kaikki pyrkivät omalla toiminnallaan rakentamaan yhdenvertaista, kunnioittavaa ja avointa ilmapiiriä. Täysin turvallisen tilan saavuttaminen on haastavaa, mutta Kotka pyrkii kaikessa toiminnassaan huomioimaan ja edistämään turvallisemman tilan periaatteita.

Turvallisemman tilan periaatteet voidaan määritellä toimialakohtaisesti sopivalla tavalla ja niiden tulee pohjautua seuraaviin koko kaupunkiorganisaatiota sitoviin teemoihin:

1. **Kunnioita toisen henkilökohtaista fyysistä ja psyykkistä tilaa.** Kunnioita itsemääräämisoikeutta. Älä koske toista kysymättä lupaa. Muista, ettet voi tietää toisen rajoja kysymättä niitä. Pyydä tilaa myös itsellesi tarvittaessa.
2. **Älä pilkkaa, ivaa, halvenna, sysää syrjään tai nolaa ketään puheillasi, käytökselläsi tai teoillasi.** Pitäydy ulkonäön arvostelusta, juoruilusta ja stereotyyppien ylläpitämisestä.
3. **Älä tee oletuksia ulkonäköön tai toimintaan perustuen.** Älä tee oletuksia kenenkään seksuaalisuudesta, sukupuolesta, kansallisuudesta, etnisyydestä, uskonnosta, arvoista, sosioekonomisesta taustasta, terveydestä tai toimintakyvystä.
4. **Anna tilaa.** Pyri huolehtimaan siitä, että kaikilla on mahdollisuus osallistua keskusteluun. Älä jyrää muiden mielipiteitä ja anna puheenvuoro. Kunnioita myös toisten yksityisyyttä ja käsittele arkoja aiheita kunnioittavasti.
5. **Kuuntele ja opi. Ota vastaan uudet aiheet, henkilöt ja näkökulmat ennakkoluulottomasti.** Suhtaudu jokaiseen vastaantulevaan asiaan ja tilanteeseen mahdollisuutena oppia uutta ja kehittyä. Älä ivaa, pilkkaa tai nolaa ketään.
6. **Pyydä anteeksi,** jos olet loukannut tahallisesti tai tahattomasti muita.
7. **Puutu kaikkeen häirintään.**

3 OHJAAVAT SOPIMUKSET JA LAIT

3.1 Eurooppalainen tasa-arvon peruskirja

Euroopan paikallis- ja aluehallinnoille on osoitettu eurooppalainen peruskirja naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta. Peruskirja allekirjoittamalla sitoudutaan julkisesti naisten ja miesten tasa-arvoon sekä peruskirjassa esitettyjen sitoumusten toteuttamiseen omalla alueellaan. Alueet myös sitoutuvat laatimaan tasa-arvosuunnitelman, joka pitää sisällään painopisteet ja toimenpiteet. (Eurooppalainen tasa-arvon peruskirja 2020, 8.)

3.2 YK:n vammaissopimus

YK:n vammaissopimus tuli voimaan Suomessa 10.6.2016. Tämä tarkoittaa sitä, että kansainvälistä sopimusta vammaisten henkilöiden ihmisoikeuksista on noudatettava lakina. YK:n vammaissopimuksen mukaan yhdenvertaisuus merkitsee sitä, että erilaisia henkilöitä kohdellaan samalla tavalla samanlaisissa olosuhteissa ja tilanteissa. YK:n vammaissopimuksen laaja syrjäntäkielto tarkoittaa sitä, ettei vammaisia henkilöitä saa kohdella eri tavoin

heidän henkilökohtaisten ominaisuuksiensa takia. Toisinaan vammaisia voidaan kuitenkin kohdella eri tavoin, jos siihen on perusteltuja syitä. Tarvittaessa vammaisen henkilön ympäristöä tai tarvikkeita tai palveluja pitää mukauttaa hänelle sopiviksi eli vammaisen ei tarvitse muuttua, vaan muutetaan ympäristöä tai siihen liittyviä laitteita. Näitä toimia kutsutaan kohtuullisiksi mukautuksiksi. Niiden epääminen on katsottu YK:n vammaissopimuksen vastaiseksi syrjinnäksi. (Invalidiliitto, 2024)

Positiivinen erityiskohtelu tarkoittaa tilannetta, missä erilaisella kohtelulla tavoitellaan tosiasiallista yhdenvertaisuutta tai ehkäistään tai poistetaan syrjinnästä johtuvia haittoja. Toimet eivät kuitenkaan saa muuttua muiden ryhmien syrjinnäksi. Kohtuullisilla mukautuksilla tarkoitetaan palveluiden tilannekohtaista muokkaamista niin, että niiden saavutettavuus paranee. Yhdenvertaisuuslaki sallii positiivisen erityiskohtelun (1325/2014, 9§). Sen voidaan katsoa sisältyvän myös Suomen perustuslakiin (731/1999, 22§), jossa sanotaan viranomaisilla olevan velvollisuus toteuttaa yhdenvertaisuuden edistämistä.

3.3 Kuntia ohjaava lainsäädäntö

3.3.1 Suomen perustuslaki

Suomen perustuslaissa (731/1999, 6§) mainitaan yhdenvertaisuuden olevan perusoikeus ja ihmisten olevan yhdenvertaisia lain edessä. Perustuslaki on oikeusnormien hierarkiassa ylimmällä tasolla kuten myös Suomea sitovat ihmisoikeussopimukset. Yksilön perusoikeudet on turvattu valtiosäännöissä, kun taas ihmisoikeudet turvataan kansainvälisissä sopimuksissa. (Suomen perustuslaki 731/1999.)

3.3.2 Kuntalaki

Kunnan tehtävä on edistää kestävästä kehitystä ja kuntalaisten hyvinvointia. Kuntalaisten yhdenvertaisuus ja sukupuolten tasa-arvo ja ihmisoikeuksien toteutuminen ovat keskeisiä asioita sosiaalisesti kestävässä kehityksessä ja hyvinvoinnissa. Kun palvelut, tasa-arvoinen päätöksenteko ja toimiva ja

turvallinen arki ovat hyvin järjestettyjä luo se perustan kuntalaisten yhdenvertaisuudelle ja tasa-arvolle. (Kuntalaki 2015/410; Kuntaliitto 2022.)

3.3.3 Hallintolaki

Hallintolain toinen luku hyvän hallinnon perusteista määrittää, että kunnan palveluiden tulee olla tasavertaisesti kaikkien saatavilla. Viranomaisen on asioinnissa käytettävä selkeää kieltä, toimivaltansa puitteissa pyrittävä auttaman asiakasta ja tarjottava tarvittaessa neuvontaa. (Hallintolaki 6.6.2003/434)

3.3.4 Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta

Laki naisten ja miesten tasa-arvosta estää kaiken sukupuoleen perustuvan syrjinnän sekä se edistää tasa-arvoa miesten ja naisten välillä erityisesti työelämässä. Edistämisvelvoite ja sukupuoleen kohdistuvan syrjinnän kieltö koskevat myös sukupuolen ilmaisuun sekä sukupuoli-identiteettiin liittyvät syrjinnät. Laissa on myös huomioitu tarve erityistoimille miesten ja naisten välille tasa-arvon toteutumiseksi. (Kuittinen 2015; Laki naisten ja miesten tasa-arvosta 609/1986.) Perusopetus ja varhaiskasvatus ovat tasa-arvolain (8.8.1986/609) mukaan velvoitettuja tekemään toimipaikkakohtaiset tasa-arvosuunnitelmat.

3.3.5 Yhdenvertaisuuslaki

Kuntia velvoitetaan yhdenvertaisuuslaissa ehkäisemään syrjintää sekä edistämään yhdenvertaisuutta kaikessa toiminnassa palvelujen tarjoajina, viranomaisina sekä työnantajina ja koulutuksen järjestäjinä. Näiden tahojen tulee edistää yhdenvertaisuutta ja syrjinnän ehkäisyä suunnitelmallisesti. Tasa-arvolain lisäksi yhdenvertaisuuslakia voidaan soveltaa tilanteisiin, joissa kysymys on sekä sukupuoleen perustuvasta, että yhdenvertaisuuslaissa kiellettävästä syrjinnästä eli moniperusteisesta syrjinnästä. (HE 19/2014; Yhdenvertaisuuslaki 1325/2014.)

3.3.6 Muut lait ja säädökset

Kunnan eri vastualueiden toimintaa ohjaavat useat lait ja sopimukset, jotka ottavat kantaa tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen. Digipalvelulaissa (306/2019) veloitetaan kuntaa suunnittelemaan palvelunsa niin, että ne ovat kaikkien saavutettavissa yhdenvertaisesti. Laki kotoutumisen edistämisestä (681/2023) käsittelee maahanmuuttajataustaisten ihmisten yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon toteutumista yhteiskunnassa. Museotoiminnan eettiset säännöt ohjaavat yhteiskunnallisen tasa-arvon edistämiseen ja moniäänisyyden lisäämiseen. (OKM, visio 2030.) Valtioneuvoston asetus rakennuksen esteettömyydestä (241/2017 1 §) määrittää, että olemassa olevien julkisten rakennusten esteettömyyttä tulee edistää, kun rakennuksen ominaisuudet sekä toimenpiteen laatu ja laajuus huomioon ottaen se on tarkoituksenmukaista. Päihde- ja riippuvuusstrategia, Yhteiset suuntaviivat vuoteen 2030-strategian lähtökohtana on perus- ja ihmisoikeuksien turvaaminen, syrjimättömyys ja sukupuolten tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen mm. päihdehaitoista kärsivien keskuudessa.

4 TASA-ARVO- JA YHDENVERTAISUUSTYÖ KOTKASSA

Kotkan kaupungissa palveluiden tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen on panostettu monilla toimialoilla. Kaupungin arvot reiluus, rohkeus ja rakkaus kuvaavat sitä ilmapiiriä, jota koko kaupungissa edistetään. Aktiiviset vaikuttamistoimielimet ikäihmisten neuvosto, vammaisneuvosto ja vammaisneuvoston alaisuudessa toimiva esteettömyystyöryhmä sekä nuorisovaltuusto tuovat osaltaan lisää ymmärrystä ja näkökulmaa päätöksen tekoon. Lisäksi saaristotoimikunta toimii omana asiantuntijaelimenään. Lapsivaikutusten arviointia kehitetään osana Unicefin Lapsiystävällinen kunta -prosessia ja osallisuusohjelman mukaiset toimet lisäävät kuntalaisten kuulemistä ja näin ollen myös alueiden ja asukkaiden yhdenvertaisempaa kohtelua.

Tässä toiminnallisessa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusohjelmassa kootaan tilannekuva kaupungin palveluista ja kehittäminen kohdennetaan jo olemassa

oleviin kuntalaisille tuotettaviin palveluihin. Tarkoituksen on erityisesti lisätä kaikessa palvelutuotannossa yhdenvertaisuusajattelua ja -osaamista.

4.1 Kotkan kaupunkistrategia 2030

Kotka on kaupunkistrategiassaan linjannut tavoitteikseen

- Hyvinvoivien ja osaavien lasten ja nuorten kaupunki
- Hyväntuulinen kulttuurin ja tapahtumien kaupunki
- Hyvinvoiva ja osallistuva kotkalainen
- Hyväntuulinen ja yhteisöllinen ilmapiiri

Kaupunkistrategia korostaa kaupunkilaisten yhteisöllisyyden ja osallisuuden vahvistamista, palveluiden saavutettavuuden kehittämistä ja monitoimijaista yhteistyötä huomioiden myös kolmannen sektorin toimijat. Tasa-arvo ja yhdenvertaisuuden edistäminen ovat tärkeä osa hyvinvointia, osallisuuden kokemusta ja hyväntuulisuutta.

4.2 Kotkan kaupungin Hyvinvointisuunnitelma 2021-2025

Kotkan kaupungin hyvinvointikertomus ja -suunnitelma kerää vuosittain seurantatietoa kuntalaisten hyvinvointiin vaikuttavista asioista ja ilmiöistä.

Kaupungin väestöstä lähes 10 prosenttia (9,51 %, 2022) puhuu äidinkielenään

jotain muuta kuin suomea, ruotsia tai saamea. Vieraskielisiä Kotkassa yhteensä 4812 (2022) ja ulkomaan kansalaisia 2727 (2022). Myös Kotkan väestöennuste on vähenevä samaan aikaan, kun yli 65-vuotiaiden kuntalaisten määrä tulee kasvamaan vuosittain. Näiden seikkojen valossa yhdenvertaisuuteen, saavutettavuuteen, esteettömyyteen ja monimuotoisiin palveluihin panostaminen tulevaisuudessa tulee nousemaan edelleen merkittävämpään rooliin.

4.3 Kotkan kaupungin osallisuusohjelman 2021-2025

Kotkan kaupungin Osallisuusohjelman tavoitteena on lisätä kuntalaisten tiedon saantia, mahdollisuuksia olla mukana suunnittelemassa ja vaikuttamassa asioihin sekä mahdollisuuksia osallistua itseä kiinnostaviin asioihin. Osallisuuden mahdollistamiseen liittyy vahvasti se, että palvelut ovat saavutettavia, tietoa on tarjolla monikanavaisesti ja riittävän helpolla kielellä. Osallisuusohjelmassa määritetyt toimenpiteet ovat mm.

1. Asukas- ja asiakasraadit
2. Asukastilaisuudet
3. Digitaalisten keinojen ja välineiden kehittäminen
4. Esite esteettömistä tiloista Kotkassa
5. Kaupungin kyselyt
6. Kaupunginhallituksen ja kuntalaisten tapaamiset
7. Kumppanuuspöytä-toimintamalli
8. Kylässä Kotkassa – toimintamalli
9. Monikulttuuristen asioiden käsittelemistä edistävän toimielimen perustaminen
10. Osallistuva budjetointi
11. Palautteen antaminen sähköisen järjestelmän kautta
12. Äänestäminen kuntavaaleissa

4.4 Kotkan kaupungin vammaispoliittinen ohjelma

Kotkan kaupungin vammaisneuvosto on valmistellut vuoden 2023 aikana Vammaispoliittisen ohjelman, joka nostaa esiin merkittävän määrän kehityskohteita liittyen erityisesti vammaisten yhdenvertaisuuden edistämiseen ja palveluiden saavutettavuuteen. Vammaispoliittisen ohjelman käytännön toimenpiteitä edistämään on asetettu työryhmä, joka aloittaa toimintansa vuoden 2024 aikana.

4.5 Unicefin Lapsiystävällinen kunta -toimintasuunnitelma

Kotka on lähtenyt kaupunginhallituksen päätöksellä 2021 mukaan tavoittelemaan Unicefin lapsiystävällinen kunta -sertifikaattia. Ensimmäisen vaiheen toimintasuunnitelmassa on aloitettu mm. lapsivaikutusten arvioinnin Kotkan mallin laatiminen sekä lasten osallisuuden kehittäminen edelleen. Toimintasuunnitelmaa toteutetaan koko kaupunkiorganisaatiossa ja se lisää lasten yhdenvertaisuutta merkittävästi.

4.6 Kulttuuriohjelma

Kotkan kaupungin kulttuuriohjelma 2024-2030 kuvaa moninaisuuden olevan rikkautta. Kulttuuriohjelma edistää omalla toiminnallaan kaikkien asukasryhmien itseilmaisun mahdollisuuksia ja edistää kulttuuritoiminnan saavutettavuutta. Kulttuuriohjelmassa huomioidaan kaupungin maantieteellinen jakautuminen, ja eri ikäryhmät ja erilaiset asukkaat.

4.7 Kotkan kansallisen kaupunkipuiston hoito- ja käyttösuunnitelma

Kotka on kuuluisa sen upeista puistoistaan. Puistot ja ympäristö ovat merkittäviä palveluita kuntalaisille ja niihin pääsyä ja niissä liikkumista edistetään monenlaisilla ratkaisuilla. Kotkan kansallisen kaupunkipuiston hoito- ja käyttösuunnitelma määrittää mm. puistoon pääsyyn liittyviä seikkoja. Se kuvaa myös pysäköintiin, oheispalveluihin sekä esteettömään liikkumiseen liittyviä ratkaisuja. Tarkoituksena on, että kaikki kuntalaiset voivat nauttia myös Kotkan kansallisista kaupunkipuistoista.

5 NYKYTILA JA TULEVAISUUDEN TAVOITTEET

Kotka on asettanut pitkän tähtäimen toiminnallisen tasa-arvon ja yhdenvertaisuustyön tavoitteikseen:

- 1. Kuntalaisen on helppo olla mukana, silloin kun hän itse haluaa. Kaupunki huomioi palveluissaan sen moninaiset asukkaat.***
- 2. Turvallisemman tilan periaatteet huomioidaan toimintojen suunnittelussa ja toteutuksessa.***

3. Esteettömyyttä ja saavutettavuutta edistetään suunnitelmallisesti ja pitkäjänteisesti.

Kotkan kaupungin toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusohjelma käsittelee kuntalaisille tuotettuja palveluita ja niiden tasa-arvoista toteutumista sekä yhdenvertaisuutta kuntalaisille. Aktiivisesti ja pitkäjänteisesti asioita eteenpäin viemällä, saadaan aikaan lisää tietoisuutta ja sitä kautta parempia palveluita. Saavutettavuutta voidaan lisätä myös tapauskohtaisesti esimerkiksi väliaikaisilla ratkaisuilla. Ymmärryksen ja osaamisen lisääntyessä voidaan asioihin vaikuttaa paremmin jo palveluita suunniteltaessa.

Kotkassa toteutetaan tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyötä aktiivisesti jo sisäisesti henkilöstön parissa. Lisäksi opetustoimessa on olemassa lakisäteiset yksikkökohtaiset tasa-arvosuunnitelmat ja myös varhaiskasvatus valmisteleo yksikkökohtaisia tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmia ja niiden laatiminen on aloitettu vuoden 2024 aikana.

5.1 Nykytilan kartoitus

Toiminnallisen tasa-arvon ja yhdenvertaisuustyön nykytilaa kartoitettiin kaupungin henkilöstölle suunnatulla kyselyllä vuosien 2023–2024 vaihteessa. Kyselyyn saatiin yhteensä 29 vastausta eri toimialoilta. Osa yksiköistä vastasi kyselyyn yhteisesti ja joidenkin toimialojen erityisasiantuntijat vastasivat kyselyyn itsenäisesti omasta näkökulmastaan. Lisäksi aihetta käsiteltiin kahden kuntalaiskeskustelun kautta (17.9.2024, 24.9.2024.)

Kyselyn vastauksista nousi esiin se, että sukupuolten välinen tasa-arvo koettiin palveluissa yleisesti hyvin huomioituksi. Lapsia ja ikäihmisiä huomioitiin myös hyvin sekä esteettömyyttä edistettiin aktiivisesti. Lähes kaikissa palveluissa yleisesti kuntalaisten, mutta myös eri ihmisryhmien osallisuutta edistettiin.

Viestinnän näkökulmasta nousi esiin useammalla vastuualueella, ettei selkokielistä tai saavutettavaa materiaalia ollut tarjolla riittävästi. Esiin nousi myös se, etteivät viestintämateriaalit olleet kovin monimuotoisia. Viestintää toteutettiin kuitenkin monikanavaisesti ja myös kielivähemmistöjä huomioitiin materiaalien tuotossa.

Palautteen perusteella jo kyselyyn vastaamisen myötä tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen liittyvien teemojen ja seikkojen ymmärrys lisääntyi ja näkökulmat laajenivat.

Kuntalaiskeskustelussa esiin nousivat toistuvasti esteettömyyden edistäminen ja palveluiden pariin pääseminen ja löytäminen. Tasa-arvoon liittyen koettiin, että sukupuolten välinen tasa-arvo ja mahdollisuus ilmaista itseään olivat hyvällä tolalla. Sen sijaan rasismiin ja ennakkoluuloihin liittyvät teemat koettiin vielä ajankohtaisiksi ja yleisesti moninaisuuden edistämisen eteen tulisivin tehdä aktiivisesti töitä.

6 TOIMIALAKOHTAISET TAVOITTEET JA TOIMINTASUUNNITELMAT

Kaupunkiorganisaatio jakautuu useisiin eri vastuualueisiin ja toimintayksiköihin. Tässä suunnitelmaosassa käydään läpi Kotkan toiminnallisen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyön pitkän tähtäimen tavoitteisiin linkittyvät toimialakohtaisesti sovitut sitovat tavoitteet. Toimialakohtaiset toimenpidetaulukot mittarit, vastuutahot ja seuranta löytyy tämän ohjelman liitteestä.

6.1 Kaupunkikehitys ja viestintä

Kaupunkikehityksen ja viestinnän yksikkö vastaa kaupungin viestinnästä ja tiedotuksesta kuntalaisten suuntaan. Se tuottaa paljon video- ja kuvamateriaalia sekä tapahtumakalenteria. Yksikkö on asettanut tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäväksi toimekseen mm. verkkosivujen kieliversioiden uusimisen vuonna 2023. Myös verkkosivujen saavutettavuutta kehitetään parhaillaan. Kehitettävää olisi markkinointimateriaalien monimuotoisuuden lisäämisessä sekä digitaalisuuden hyödyntämisessä.

Tavoitteena:

Monimuotoisuuden lisääminen viestinnässä ja markkinointimateriaaleissa. Ks. toimenpidetaulukko.

6.2 Nuorisopalvelut

Nuorisotyön yksikkö tuottaa Kotkan kaupungin nuorisopalveluita, tekee tiivistä järjestöyhteistyötä sekä monitoimijaista ammatillista yhteistyötä sekä paikallisesti että seudullisesti. Kotkassa on neljä nuorisotilaa sekä kaksi bänditilaa. Lisäksi toteutetaan liikkuvaa nuorisotyötä. Nuorisovaltuusto (nuva) toimii aktiivisesti virallisena vaikuttamistoimielimenä. Kotkassa toimii myös Mopopaja ja skeittihalli. Nuorisotoimi koordinoi alakouluikäisten vaikuttamistoimintaa ja nuvan toimintaa sekä Harrastamisen Suomen mallin maksutonta kerhotoimintaa.

Tavoitteena:

Lasten ja nuorten monimuotoinen ja jatkuva kuuleminen.

Monimuotoisuuden ja yhdenvertaisuuden toteutuminen nuorisotyössä.

Turvallisemman tilan periaatteiden noudattaminen toiminnassa. Ks. toimenpidetaulukko.

6.3 Kulttuuri- ja tapahtumapalvelut

Kulttuuri- ja tapahtumapalvelut tuottaa Kotkan kaupungin kulttuuripalveluita. Yksikön tehtävänä on myös koordinoida seudun kulttuuritoimintaa, sekä tarjota tukea ja apua tapahtumien järjestämisessä niin yhteisöille kuin yksityisille. Kulttuuripalveluiden vastuualueeseen kuuluvat myös kirjasto ja museotoiminta. Kymenlaakson museo on toinen Merikeskus Vellamon museoista. Sen tehtävänä on tallentaa, vaalia ja esitellä Kymenlaakson kulttuuriperintöä. Kymenlaakson museo toimii sekä kaupungin kulttuurihistoriallisena museona että maakunnan aluevastuumuseona.

Tavoitteet:

Moninaisuuden ja monikulttuurisuuden edistäminen näyttelyiden sisällöissä ja toteutuksissa.

Lisää kuntalaisyhteistyötä ja tapaamisia museoihin.

Moninaisuuden huomioiminen kaikessa toiminnassa.

Kulttuuri- ja kielivähemmistöjen huomioiminen kulttuuripalveluiden suunnittelussa ja toteuttamisessa. Ks. toimenpidetaulukko.

6.4 Hyvinvoinnin ja työllisyyden vastuualue

Hyvinvoinnin ja työllisyyden vastuualueella työskentelee laaja-alaisesti terveyden edistämiseen liittyvää henkilöstöä, kuten hyvinvointikoordinaattori, osallisuuskoordinaattori sekä ehkäisevän päihde- ja mielenterveystyön koordinaattori. Lisäksi vastuualueelle kuuluvat terveystiikunnan edistäminen ja kotoutumisen sekä työllisyyden palvelut. HYTY-vastuualue tuottaa tietoa koko kaupunkiorganisaatiolle ja vuosittainen hyvinvointikertomus onkin kaupunkistrategian lisäksi koko kaupunkiorganisaation työtä ohjaaja asiakirja hyvinvoinnin edistämisen näkökulmasta. Vastuualueen työtä tehdään vahvasti ihmisten kanssa ja ihmisille, joten usein myös heikommassa asemassa olevat ja heidän haasteensa ovat henkilöstölle tuttuja ja näitä pyritään edistämään päivittäisessä työssä.

Tavoitteet:

Selkokielen käytön lisääminen.

Asiakasosallisuutta lisää kotoutumisen palveluihin.

Tarjota liikuntaa esteettömästi, monipuolisesti ja saavutettavasti ihmisille, joilla on jostain syystä haastavaa osallistua yleisesti tarjolla olevaan liikuntaan. Ks. toimenpidetaulukko.

6.5 Varhaiskasvatuksen vastuualue

Varhaiskasvatus on osa suomalaista koulutusjärjestelmää. Se edistää lasten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta sekä ehkäisee syrjäytymistä.

Varhaiskasvatusta järjestetään päiväkodeissa, perhepäivähoidossa ja avoimena varhaiskasvatustoimintana. Kotkassa toteutuu 5-vuotiaiden maksuton varhaiskasvatus, jolloin maksuton varhaiskasvatusaika on 20 tuntia viikossa. Kotkan varhaiskasvatussuunnitelmassa kannustetaan hyvän huomaamiseen, vahvaan lasten osallisuuteen, leikin arvostamiseen, monipuolisiin oppimisympäristöihin ja liikkuvaan elämäntapaan. Jokainen yksikkö tekee vuosittain oman toimintasuunnitelmansa. Varhaiskasvatuksen

ammattilaisten työskentelyssä painotetaan sitoutuneisuutta, sensitiivistä vuorovaikutusta, arvostavaa kasvatusyhteistyön toteuttamista sekä myönteistä ajattelua. Varhaiskasvatuksen palveluihin kuuluu myös esiopetus, joka toteutuu pääsääntöisesti kouluilla. Esiopetusta täydentävää varhaiskasvatusta järjestetään esiopetusyksiköissä. Esiopetus on perusopetuslain alaista toimintaa ja sitä ohjaa esiopetussuunnitelman perusteet.

Tavoitteet:

Yksiköiden yhdenvertaisuus suunnitelmien laatiminen.

Lapsen ja perheiden moninaisuus kohdataan varhaiskasvatukseen kuuluvana piirteenä.

Varmistetaan yhdenvertaiset työmenetelmät ja –prosessit lapsille ja perheille.

Ks. toimenpidetaulukko.

6.6 Tekniset palvelut

Teknisten palveluiden vastuualue tuottaa toimivia ja viihtyisiä kaupungin edellyttämiä palveluja suunnitelmallisesti ja taloudellisesti. Teknisten palveluiden ylläpitoon kuuluvat mm. viher-, puisto- ja ranta-alueiden, leikkikenttien ja puistometsien ylläpito. Myös yleisten alueiden kunnossapito ja oman palvelutuotannon rakennukset kuuluvat teknisten palveluiden toimialaan.

Tavoitteet:

Esteettömyyden parantaminen. Ks. toimenpidetaulukko.

6.7 Liikuntapalveluiden yksikkö

Liikuntayksikkö vastaa kaupungin julkisista liikuntapalveluista luoden edellytyksiä kotkalaisten terveyttä, hyvinvointia ja viihtyvyyttä edistävälle harrastuksille sekä toimille. Liikuntayksikkö edistää toiminnallaan myös kaupungin muuta virkistys- ja vapaa-aikatoimintaa suunnittelemalla ja rakennuttamalla laadukkaita liikkumiseen ja liikunnan harrastamiseen tarkoitettuja tiloja ja alueita.

Tavoitteet:

Kokempohjainen palveluiden kehittäminen.

Uudis- ja peruskorjaushankkeissa, sekä olemassa olevien tilojen arkikäytössä kaikkien ihmisryhmien tarpeiden huomiointi. Ks. toimenpidetaulukko.

6.8 Opetustoimi

Opetustoimi järjestää ja kehittää perusopetusta, lukiokoulutusta, opiskeluhuoltoa sekä perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoimintaa Kotkassa. Kotkan opisto toimii opetustoimen vastuualueella. Vastuualueen esimiehenä toimii opetustoimenjohtaja. Opetustoimen vastuualue kuuluu Kasvatuksen ja koulutuksen lautakunnan alaisuuteen. Kotkan opisto järjestää elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta yhteiskunnan eheyttä, tasa-arvoa ja aktiivista kansalaisuutta tukevaa koulutusta, joka muun muassa edistää sekä ihmisten monipuolista kehittymistä ja hyvinvointia sekä moniarvoisuuden ja monikulttuurisuuden toteutumista.

Tavoitteet:

Tasa-arvosuunnitelmien toteutuminen. Ks. toimenpidetaulukko.

6.9 Kaupunkisuunnittelun vastuualue, kaavoitus

Kaavoitus vastaa maankäyttöä ja rakentamista ohjaavien asemakaavojen ja yleiskaavojen laadinnasta sekä muista maankäyttösuunnitelmista sekä -selvityksistä. Työtä tehdään kaupunkilaisten asuinalueilla vahvasti osallistaen, joten myös kuulemiset ja asukastilaisuudet ovat osa perustyötä.

Kaupunkisuunnittelussa tehdään myös ennakkovaikutusten arviointeja.

Yhdeksi kehityskohteekseen kaupunkisuunnittelu nosti tiedotuksen kehittämisen sekä ymmärrettävyyden osalta, että myös palveluiden saatavuuden muilla kielillä.

Tavoitteet:

Ymmärrettävyyden ja monikanavaisuuden lisääminen kaavoitukseen liittyvässä viestinnässä.

Saavutettavuuden lisääminen kaavoitukseen liittyvässä viestinnässä.

Lapsivaikutustenarviointi ja lasten osallisuuden kehittäminen kaupunkisuunnitteluun liittyvissä asioissa.

Monikanavaisuuden lisääminen viestinnässä ja saavutettavuuden lisääminen koskien Kotkan kansallista kaupunkipuistoa ja kansallista kaupunkipuistoverkostoa. Ks. toimenpidetaulukko.

6.10 Hallintoyksikkö

Hallintoyksikkö toimii tukipalveluna muille vastuualueille. Yksikkö vastaa kaupungin asianhallinnan, asiakirjahallinnon ja arkistoinnin tehtävistä. Lisäksi työhön kuuluu päätöksenteon tukeen liittyviä tehtäviä ja päätöksenteon toimielinten toiminnan koordinoitua. Asiakaspalvelupiste Ruori hoitaa kaupungin keskitettyjä asiointipalveluja, kuten puhelinneuvontaa, lipunmyyntiä ja tilavarauksia. Hallintoyksikkö vastaa myös vaalien järjestämisestä kunnan alueella. Lisäksi yksikkö hoitaa pysäköinninvalvonnan tehtäviä.

Tavoitteet:

Digitaalinen saavutettavuus paranee.

Esteettömyys vaaleihin liittyen paranee.

Monikanavaisten palveluiden tukeminen. Ks. toimenpidetaulukko.

6.11 Ympäristöpalveluiden yksikkö

Ympäristöpalveluiden yksikkö tuottaa lakisääteisiä lupa- ja valvontatehtäviä.

Ympäristönsuojelun palveluyksikön tehtävät ovat painottuneet ympäristölainsäädäntöön liittyvien lupa- ja ilmoitusasioiden käsittelyyn, ympäristön tilan seurantaan sekä valvonta- ja valistustehtäviin.

Tehtäväkenttään kuuluvat mm. ympäristöluvut, jätehuollon valvonta, ilmanlaadun seuranta, kiinteistöjen jätevesien johtamiseen liittyvät valvontatehtävät ja melukysymykset. Ympäristönsuojelun palveluyksikkö vastaa Kotkan kaupungin ilmastotyön koordinoinnista. Kotkan kaupungin ilmasto-ohjelmassa 2021–2030 yhtenä yleistoimenpiteenä on asukkaiden tietoisuuden parantaminen kaupungin ilmastotoimista ja vuorovaikutuksen lisääminen. Tavoitteena on tulevaisuudessa toteuttaa säännöllinen asukkaiden ilmastokysely, alustavasti joka toinen vuosi.

Ympäristöterveydenhuollon palveluyksikkö tähtää ympäristön aiheuttamien terveystarkeiden ehkäisemiseen, vähentämiseen ja poistamiseen.

Ympäristöterveydenhuollon tehtäväkenttään lukeutuvat elintarvikevalvonta, terveydensuojelu, tupakka- ja lääkelakien mukainen valvonta sekä lisäksi eläinten terveydestä ja hyvinvoinnista huolehtiminen. Rakennusvalvonnan palveluyksikkö auttaa ja neuvoo asiakkaita rakentamiseen liittyvissä kysymyksissä ja rakennuslupa-asioissa. Rakennusvalvonta valvoo, että rakentaminen täyttää sille rakentamislaisissa ja -asetuksessa sekä niiden nojalla annetuissa säännöissä ja määräyksissä asetetut vaatimukset sekä varmistaa, että rakentaminen on kaupunkikuvaan ja ympäristöön soveltuvaa sekä edistää ja ylläpitää rakennetun ympäristön hyvää laatua.

Ympäristöpalveluiden yksikkö käyttää toiminnassaan valtakunnallisia sähköisen asioinnin järjestelmiä, joiden saavutettavuus on ennalta määritettyä. Palveluissa tehdään tilannekohtaisesti mukautuksia ja lomakkeiden täytössä avustetaan.

Tavoitteet:

Ymmärrettävyyden ja selkokielisyyden lisääminen asukkaisiin kohdistuvassa viestinnässä.

Asukkaiden tietoisuuden parantaminen kaupungin ilmastotoimista ja vuorovaikutuksen lisääminen ilmastotyössä.

LÄHTEET

Digipalvelulaki

Eurooppalainen tasa-arvon peruskirja. 2020. Sitoumus naisten ja miesten tasa-arvon toteuttamiseksi paikallishallinnossa.

Hallintolaki

Kotka 2023 kaupunkistrategia 2022.

Kotkan kansallisen kaupunkipuiston hoito- ja käyttösuunnitelma

Kotkan kaupungin hyvinvointikertomus 2021-2025

Kotkan kaupungin kulttuuriohjelma 2024-2030

Kotkan kaupungin osallisuusohjelma 2021-2025

Kuntalaki 2015. L. 10.4.2015/410 muutoksineen.

Kuntaliitto. 2022. Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus.

Laki kotoutumisen edistämisestä

Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta 1986. L. 8.8.1986/609 muutoksineen.

Maankäyttö- ja rakennuslaki

Museotoiminnan eettiset säännöt

Päihde- ja riippuvuusstrategia, Yhteiset suuntaviivat vuoteen 2030

Suomen perustuslaki 1999. L. 11.6.1999/731 muutoksineen.

Tasa-arvon käsikirja kuntapäätäjälle. 2020.

Unicefin lapsiystävällinen kunta -toimintasuunnitelma. Saatavissa:
<https://www.kotka.fi/wp-content/uploads/2024/02/Lapsiystavallinen-kunta-toimintasuunnitelma.pdf>

Valtioneuvoston asetusrakennuksen esteettömyydestä

Yhdenvertaisuuslaki 2014. L. 30.12.2014/1325 muutoksineen.

Yhdenvertaisuus.fi -sivusto

YK:n ihmisoikeuskomissaarin www-sivut.

YK:n vammaissopimus

<https://www.ykliitto.fi/turvallinen-tila>

<https://yhdenvertaisuus.fi/turvallisemman-tilan-ohjeistus.7.6.2024>

<https://www.invalidiliitto.fi/vammaisuus/vammaisten-oikeudet/ykn-vammaissopimus>

Vuorovaikutus- ja tiedonkeruu lähteinä:

12.2.-17.3.2024 Kotkan kaupungin osallisuuskysely

24.4.2024 Monimuotoisuuskeskustelu Vellamon Ruumassa kulttuuritoimi

14.5.2024 Esteettömyyskävely vammaisneuvoston, esteettömyystyöryhmän ja Kotkan seudun invalidien kanssa.

28.5.2024 Yhdenvertaisuuden askeleet -Walkersin ja nuoristoimen keskustelutilaisuus nuorten kanssa.

10.6.2024 Esteettömyystyöryhmän kokous

13.6.2024 Viikarin aamukahvit Pride-teemalla, puhujana Liisa Seppälä

17.9. Erätauko-teemakeskustelu: Mikä minusta tekee kotkalaisen?

24.9. Erätauko-teemakeskustelu: Yhdenvertainen Kotka

30.10. Erätauko-teemakeskustelu: Unelmien Kotka nuorten silmin

Kaupunkikehitys ja viestintä

Tavoite	Toimenpide	Seuranta	Aikataulu	Vastuutaho
Monimuotoisuuden lisääminen viestinnässä ja markkinointimateriaaleissa.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Lisätään valokuvamateriaalin hankintaa, jossa monimuotoisuus tulee esiin. 2. Huomioidaan monimuotoisuus viestintä- ja markkinointi materiaaleissa mahdollisuuksien mukaan. 3. Vaaditaan ostopalvelukumppaneilta sitoutumista monimuotoisuuden huomioimiseen. 4. Viestinnän henkilöstön kouluttautuminen.	<ol style="list-style-type: none"> 1) Kuva-aiheiden ja niissä näkyvien henkilöahmojen monipuolistuminen. 2) Monimuotoisuuden huomioivien materiaalien määrän kasvu. 3) Maininta jokaisessa kilpailutuksessa. 4) Suoritetut koulutukset.	2025–2030	Kaupunkikehitys ja viestintä – yksikkö

Nuorisopalvelut

Tavoite	Toimenpide	Seuranta	Aikataulu	Vastuutaho
Lasten ja nuorten monimuotoinen ja jatkuva kuuleminen	Vaikuttamistoiminnan rakenteen ja toimintatapojen kehittäminen edelleen	Kyselyt Tapaamiset	Jatkuva	Nuorisotyön yksikkö
Monimuotoisuuden ja yhdenvertaisuuden toteutuminen nuorisotyössä	Autetaan poistamaan vuorovaikutuksen esteitä.	Itsearviointi valtakunnallisen nuorisotyön kriteeristön mukaan	Jatkuva	Nuorisotyön yksikkö
Turvallisemman tilan periaatteiden noudattaminen toiminnassa	Laaditut turvallisemman tilan periaatteet viedään käytäntöön: tietoisuuden lisääminen toiminnassa	Itsearviointi valtakunnallisen nuorisotyön kriteeristön mukaan	Jatkuva	Nuoristyön yksikkö

Kulttuuri- ja tapahtumapalvelut

Tavoite	Toimenpide	Seuranta	Aikataulu	Vastuutaho
Moninaisuuden ja monikulttuurisuuden edistäminen näyttelyiden sisällöissä ja toteutuksissa	<ol style="list-style-type: none"> Sisällön moninaisuuden varmistaminen Eesitystapojen saavutettavuudessa moninaisuuden varmistaminen	Vuosittain	Toimintasuunnitelmien laadinnan yhteydessä vuosittain	Museo
Moninaisuuden huomioiminen kaikessa toiminnassa	<ol style="list-style-type: none"> Moninaisuus-koulutuspäivä ja kehitystoimenpiteet,	Koulutuksiin osallistuneet ja kehittämiskokonaisuudet	2024 alkaen	Kulttuuri- ja tapahtumapalvelut
	<ol style="list-style-type: none"> moninaisuuden huomioiminen päivitettävässä kulttuuriohjelmassa: yhteissuunnittelu, Kulttuurifoorumin perustaminen	Foorumin kokoontumiset ja kehittämissuunnittelu	2024 alkaen	Kulttuuri- ja tapahtumapalvelut

Tavoite	Toimenpide	Seuranta	Aikataulu	Vastuutaho
Kulttuuri- ja kielivähemmistöjen huomioiminen kulttuuripalveluiden suunnittelussa ja toteuttamisessa	Viestinnän kieliversiot, yhteissuunnittelu, yhteistyö (Maailma Kymissä, vuodenvuorokierrojuhlat mm Nevroz)	Kulttuurifoorumin työ	Syksy 2024 alkaen	Kulttuuri- ja tapahtumapalvelut
Lisää kuntalaisyhteistyötä ja tapaamisia museoihin	Vammaisneuvoston ja ikäihmistien neuvoston tapaamiset	Tapaamisten määrä	Kevät 2024 alkaen	Kulttuuri- ja tapahtumapalvelut

Hyvinvoinnin ja työllisyyden vastuualue

Tavoite	Toimenpide	Seuranta	Aikataulu	Vastuutaho
Selkokielen käytön lisääminen	1. Selkokielen opiskelun mahdollistaminen 2. kouluttautuminen ja tiedon jakaminen vastuualueella 3. Selkokiellisen materiaalin tuottaminen	1. koulutettujen määrä 2. tuotetun materiaalin määrä	2025-2029 2025-2029	Koto-palvelut, Hyvinvoinnin vastuualue, Viestintä
Asiakasosallisuutta lisää kotoutumisen palveluihin:	1. Hyvien väestösuhteiden verkoston perustaminen (toimikunta/kumppanuuspöytä-toimintamalli)	Kokoontumisten määrä	2025-2029	Koto-palvelut (osallisuus)
	2. Kokemusaisentuntijoiden rahoituksen varmistaminen kouluttaminen ja palkkaaminen	Raha, koulutettujen määrä, asiantuntijoiden käytön määrä	TA 2025 > 2025-2029	Hyvinvointijohtaja Hyty / EPT /osallisuus

Tavoite	Toimenpide	Seuranta	Aikataulu	Vastuutaho
<p>Tarjota liikuntaa esteettömästi, monipuolisesti ja saavutettavasti ihmisille, joilla on jostain syystä haastavaa osallistua yleisesti tarjolla olevaan liikuntaan.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Omat liikuntaryhmät (saavutettavat tilat, jalkautuva työ, erityistarpeiden huomiointi...) 2. Yksilöllinen- ja ryhmämuotoinen liikuntaneuvonta, testaus 3. Erityisliikuntakortti 	<p>Vuosittainen suunnittelu ja arviointi</p>	<p>Vuosittain talousarvioseurannan yhteydessä</p>	<p>Hyty/Liikuntakoordinaattori ja testauskoordinaattori</p>

Varhaiskasvatus

Tavoite	Toimenpide	Seuranta	Aikataulu	Vastuutaho
Yksiköidentasa-arvo- ja yhdenvertaisuus suunnitelmien laatiminen	Laatimisprosessi toteutuu yhteisten ohjeiden mukaisesti	Säännöllisesti johtajapalaverissa	Suunnitelman toteutusprosessi on toteutunut syksyyn 2025 mennessä	Päiväkodinjohtajat, yksikön henkilöstö ja varhaiskasvatuksen kehittäminen
Lapsen ja perheiden moninaisuus kohdataan varhaiskasvatukseen kuuluvana piirteenä	Asiakkaiden monikielisyyden ja -kulttuurisuuden tukeminen Moninaisuuskäsitteen avaaminen (Vasuklinikat)	Vakan kieli- ja kulttuurityön kautta Vasuklinikoihin osallistujien määrä	Toimintakausi 24-25 Syksy 2024	Kieli- ja kulttuuriopettajat ja kehittämissuunnittelija Täydennyskoulutusseuranta
Varmistetaan yhdenvertaiset työmenetelmät ja -prosessit lapsille ja perheille	Varhaiskasvatuksen aloittaminen –yhtenäiset keskustelukäytännöt kaikille perheille Valmistava esiopetus(Valo) toteutuu lapsen lähieo:ssa. Yhteistyötä eo-po vahvistetaan: kieli- ja kulttuuri- sekä valo opetuksessa	Varhaiskasvatuksen kehittämisverkosto Jatkuva käytäntö, jota tukee yhteiset toimintatavat. Rehtoreiden ja pk-johtajien tapaamisten sisällöt	Toimintakausi 24-25 Jatkuva käytäntö, jota ylläpidetään Toimintakausi 24-25	Yksiköiden ammattilaiset Valmistavan esiopetuksen järjestämisestä ja toteutuksesta vastaavat Esiopetuksen ja perusopetuksen kehittäminen

Tekniset palvelut

Tavoite	Toimenpide	Seuranta	Aikataulu	Vastuutaho
Esteettömyyden parantaminen	1. Kiinteistöjen esteettömyyskartoitusten toteutuminen 2. Esteettömyyden parantaminen tulevissa korjaushankkeissa	Vuosittain esteettömyystyöryhmän kanssa. Vuosittain talousarvio seurannan yhteydessä.	Jatkuva 2025 – 2029	Rakennussuunnittelu
Esteettömyyden parantaminen	1. Yleisten katualueiden esteettömyyden parantaminen tulevissa korjaushankkeissa. 2. Puistot ja reitistöt: Olemassa olevan reitistön esteettömyyden huomioiminen ylläpidossa ja parantaminen ta-sallimissa rajoissa (viherympäristöt)	Vuosittain talousarvio seurannan yhteydessä.	Jatkuva	Infran suunnittelu Puistoyksikkö

Liikuntapalvelut

Tavoite	Toimenpide	Seuranta	Aikataulu	Vastuutaho
Kokemuspohjainen palveluiden kehittäminen	1. Palautteen käsittely ja huomiointi	Viikko- ja kuukausikokoukset	Jatkuva	Liikuntatoimi
Uudis- ja peruskorjaushankkeissa, sekä olemassa olevien tilojen arkikäytössä kaikkien ihmisryhmien tarpeiden huomiointi.	1. Tilannekohtaiset mukautukset 2. Unisex -tilojen huomiointi 3. Koulutus henkilöstölle kaikkien asiakasryhmien kohtaamiseen.	Viikko- ja kuukausikokoukset Rakennushankkeiden suunnittelu-työmaakokoukset	Jatkuva (reagointi tilannekohtaisesti)	Liikuntatoimi yhdessä teknisten palveluiden kanssa

Opetustoimi

Tavoite	Toimenpide	Seuranta	Aikataulu	Vastuutaho
Tasa-arvosuunnitelmien toteutuminen	1 Selvitys oppilaitoksen tasa-arvon tilasta	Opetustoimen johtoryhmä	Lukuvuosisuunnitelmassa sekä toteuman arvioinnissa	Opetustoimi
	2 Tarvittavat toimenpiteet tasa-arvon edistämisestä	Rehtorikokoukset	Lukuvuosisuunnitelmassa sekä toteuman arvioinnissa	Opetustoimi
	3 Arvio aikaisempaan tasa-arvosuunnitelmaan sisältyneiden toimenpiteiden toteuttamisen tuloksista	Opetustoimen hallinto	Lukuvuosisuunnitelmassa sekä toteuman arvioinnissa	Opetustoimi
	4 Aliedustettujen ryhmien opiskelijoiden määrän kasvattaminen nykyisestä	Kotkan opiston suunnittelijaopettajat	Lukuvuosittain kurssisuunnitelmassa ja tilastoihin perustuvassa opiskelijatietojen arvioinnissa	Kotkan opisto, rehtori

Kaupunkisuunnittelu, kaavoitus

Tavoite	Toimenpide	Seuranta	Aikataulu	Vastuutaho
Ymmärrettävyyden ja monikanavaisuuden lisääminen kaavoitukseen liittyvässä viestinnässä.	<p>Kaavoista viestitään kuulutuksissa jne. numeron lisäksi myös tunnistettavalla nimellä.</p> <p>Ylläpidetään vireillä olevia ja valmiita kaavoja karttapalvelussa, jolloin aineisto kertyy totuttuun paikka, on helposti saavutettavissa ja seurattavissa. 'Kuntalaisen on helppo osallistua, silloin kun hän itse haluaa'.</p>	Kaavoituksen viikkopalaverit / toteumataulukko	Jatkuva	Kaavoitus
Saavutettavuuden lisääminen kaavoitukseen liittyvässä viestinnässä.	<p>OAS, kaavaselostus ja rakennustapaohje laaditaan aina saavutettavaan muotoon.</p> <p>Merkittävimmistä kaavoista viestitään kaupungin somekanavilla yhteistyössä kaupungin viestinnän kanssa.</p>	Kaavoituksen viikkopalaverit / toteumataulukko	Jatkuva	Kaavoitus Kaavoitus yhteistyössä viestinnän kanssa

Tavoite	Toimenpide	Seuranta	Aikataulu	Vastuutaho
Lapsivaikutustenarviointi ja lasten osallisuuden kehittäminen kaupunkisuunnitteluun liittyvissä asioissa.	Lava-arviointi otsikko ja kuvausteksti mukaan kaavaselostusten vaikutustenarviointi kappaleeseen.	Kaavaselostukset	Säännöllisesti jokaisen kaavaprosessin yhteydessä	Kaavoitus
Monikanavaisuuden lisääminen viestinnässä ja saavutettavuuden lisääminen koskien Kotkan kansallista kaupunkipuistoa ja kansallista kaupunkipuistoverkoston.	Kotkan kansallisen kaupunkipuiston oman Instagram-tilin monipuolinen käyttö. Kansallisen kaupunkipuiston esteettömien reittien kartoitus, mahdolliset kehittämistoimenpiteet ja reiteistä viestiminen kaupungin toimesta sekä esteettömien reittien esiin nosto yhteisesti kaupunkipuistoverkoston kaupunkien toimesta.	Instagram päivitykset Kansallinen kaupunkipuistoverkosto / kuukausipalaverit	vuosineljännes seuranta 2024-2026	Kaavoitus Kaavoitus yhteistyössä kansallisen kaupunkipuistoverkoston ja kaupungin viestinnän kanssa

Hallintopalvelut, digipalvelut, pysäköinninvalvonta

Tavoite	Toimenpide	Seuranta	Aikataulu	Vastuutaho
Digitaalinen saavutettavuus paranee	Huomioidaan saavutettavuus päätöksenteon dokumenttien osalta	Testataan käyttöönoton yhteydessä	Huomioidaan asianhallintajärjestelmän vaihdon yhteydessä	Hallintoyksikkö
Esteettömyys vaaleihin liittyen paranee	Huomioidaan esteettömyysasiat vaaleissa äänestämiseen liittyen	Kuntalaispalaute Käsittely vammaisneuvoston kanssa	Jatkuvaa vaaleihin liittyen	Hallintoyksikkö
Monikanavaisten palveluiden tukeminen	Huomioidaan palvelusuunnittelussa sekä digituessa	Asiakaspalautteen seuranta	Jatkuvaa	Digipalvelut, Ruori ja Pysäköinninvalvonta

TURVALLISEMMAN TILAN PERIAATTEET

**Kunnioita toisen henkilökohtaista
fyysistä ja psyykkistä tilaa**

**Älä pilkkaa, ivaa, halvenna, sysää
syrjään tai nolaa ketään puheillasi,
käytökselläsi tai teoillasi.**

**Älä tee oletuksia ulkonäköön
tai toimintaan perustuen**

Anna tilaa

Kuuntele ja opi

Pyydä anteeksi

Puutu kaikkeen häirintään

